

INTERAKTIVNI INTERNET I SAVREMENA NASTAVA ENGLESKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

BILJANA RADIĆ BOJANIĆ, TEMATSKI
ZBORNİK: *VIRTUELNA INTERAKCIJA I
KOLABORACIJA U NASTAVI ENGLESKOG
JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI*, UNIVERZITET U
NOVOM SADU - FILOZOFSKI FAKULTET,
NOVI SAD, 2012.

Sažetak: *Tematski zbornik "Virtualna interakcija i kolaboracija u nastavi engleskog jezika i književnosti" (koji je priredila Biljana Radić-Bojanić) sadrži šest vrlo aktuelnih tekstova koji ukazuju na značaj interneta za savremenu, interaktivnu nastavu engleskog jezika i književnosti. U tekstovima se vrlo stručno i informativno razmatraju konkretne aplikacije koje se mogu koristiti u nastavi i naznačavaju njihove dobre strane. Tako se, na primer, prikazuje moguća saradnja među nastavnicima uz pomoć dva relevantna sajta, koja podrazumeva razmenu nastavnog materijala i iskustava, a saradnja je, naravno, moguća i među studentima u zajedničkom rešavanju pojedinih zadataka. Članci u ovom "Zborniku" se takođe bave blogom kao oblikom interaktivne komunikacije, „sajber učionicom", odnosno digitalizovanim prostorom za učenje engleskog jezika, kao i konkretnim virtuelnim sistemom "moodle" za nastavu engleskog jezika, a jedan članak ukazuje na mogućnosti korišćenja interneta kada se radi o čitanju i nastavi književnosti.*

Ključne reči: *engleski jezik, internet, književnost, nastava, virtualna interakcija*

Upravo objavljeni i vrlo aktuelni tematski zbornik radova *Virtuelna interakcija i kolaboracija u nastavi engleskog jezika i književnosti*, koji je izdao Filozofski fakultet u Novom Sadu 2012. godine, priredila je Biljana Radić-Bojanić. Zbornik obuhvata 96 strana, a sadrži predgovor urednice i šest članaka relevantnih za temu virtuelnih komponenti u nastavi engleskog jezika i književnosti.

Urednica Biljana Radić Bojanić u Predgovoru (strane 5-8) s pravom ukazuje na sve veći značaj koji komunikacija putem interneta ima u savremenom okruženju, posebno među mlađom populacijom rođenom u digitalnoj eri čije pripadnike pojedini autori nazivaju *digitalnim urođenicima*, koji informacije obrađuju drugačije od starijih generacija, pa imaju i drugačije potrebe u komunikaciji. Imajući sve to u vidu, urednica ovog tematskog zbornika naglašava da je jedna od bitnih karakteristika te komunikacije interaktivnost, jer učesnici u njoj doprinose stvaranju sadržaja i utiču na sam način komunikacije; zbog toga je moguća (pa čak i poželjna) specifična upotreba interneta u obrazovanju, pa i u nastavi engleskog jezika i književnosti. Upravo zato je ovaj zbornik osmišljen tako da prikaže pojedine aplikacije i platforme koje se mogu koristiti u toj nastavi, i da uputi na relevantnu literaturu.

Prvi članak, „Virtuelna kolaboracija u nastavi engleskog jezika: *TeachingEnglish.org.uk* i *Skype in the Classroom*” autorki Jagode Topalov i Viktorije Krombholz (strane 9-22) bavi se saradnjom među nastavnicima uz pomoć novih tehnologija, procenjujući da takva saradnja (za koju autorke koriste termin *kolaboracija*) predstavlja novu paradigmu u toj oblasti. Naime, kolaboracija podrazumeva interaktivni proces među jednakim učesnicima, uz naglasak na način na koji se saraduje, a ne na sadržaj. Nakon informativnog uvoda, autorke detaljnije prikazuju dva relevantna sajta: *TeachingEnglish.org.uk* i *Skype in the Classroom*. Navodeći karakteristike tih sajtova, autorke naglašavaju da prvi prvenstveno predstavlja bazu nastavnih materijala, a drugi omogućava sinhronu komunikaciju, odnosno razmenu iskustava i materijala pomoću interneta. Članak vrlo jasno ukazuje na suštinske promene koje donosi ovaj novi oblik saradnje i upoznaje čitaoca sa osnovnim mogućnostima koje ta saradnja nudi.

Drugi članak „Virtuelna kolaboracija među studentima” (strane 22-35) autorke Biljane Radić-Bojanić obrađuje saradnju (kolaboraciju) koja se putem odgovarajućih sajtova na internetu ostvaruje među studentima. Naime, postoje onlajn sajtovi koji omogućavaju rad sa studentima u nastavne svrhe, odnosno davanje zadataka koji se rešavaju u paru ili u grupi, i koji podstiču timski rad, razmenu nastavnih materijala, informacija i saveta,

kao i praćenje doprinosa grupa u radu. Autorka takvu saradnju ilustruje mogućnostima koje nudi sajt *Writeboard*.

Naredni članak „Blog kao moderna oglasna tabla u nastavi engleskog jezika” (strane 37-51) autorke Vesne Lazović, bavi se blogom kao oblikom interaktivne komunikacije na internetu. Autorka navodi određenje pojma blog i njegove karakteristike, naglašavajući mogućnost da se pomoću bloga iznose mišljenja, stavovi i prenose relevantna obaveštenja studentima, čime blogovi potiskuju oglasne table kao mesto za obaveštavanje. U članku se detaljno navode dobre strane bloga (na primer, preko bloga se brže i lakše stupa u kontakt sa studentima, brzo se dobijaju komentari na date stavove, hiperlinkovi) i mogući problemi u interakciji na blogu, vrste blogova i tipičan sadržaj bloga. Komunikacija na blogu se ilustruje i konkretnim primerima.

Sledeći članak „Nastava engleskog jezika danas: digitalizovani prostor ili sajber-učionica” (strane 53-67) autorke Jasmine Đorđević raspravlja o nastavi u digitalizovanom prostoru interneta, odnosno u „sajber-učionici”. Naime, nastava engleskog jezika može da koristi aplikacije, platforme, forume i blogove koji postoje na internetu i da stvori virtuelnu učionicu. Autorka navodi dobre strane takve nastave i to potkrepljuje istraživanjem o korišćenju konkretnog virtuelnog radnog prostora *PBworks*. U tom istraživanju proučeno je koji deo nastave može uspešno da se izvodi u virtuelnoj učionici (obrada date jedinice ili vežbanja, gramatika ili jezičke veštine – vokabular, pisanje, slušanje, čitanje). Istraživanje je, između ostalog, pokazalo da se u virtuelnoj učionici postiže veće angažovanje studenata i učenika, i da se na taj način postižu znatno bolji rezultati.

U pretposlednjem članku „Mudl kao platforma za učenje engleskog jezika struke” (strane 69-84) autorka Nadežda Silaški se bavi posebnim virtuelnim sistemom za nastavu pod imenom *mudl* (*moodle*, akronim od engleskih reči *Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment*), a za razliku od prethodnih članaka, ovaj se koncentriše na engleski kao jezik struke na nematičnim fakultetima. Autorka detaljno prikazuje mogućnosti upotrebe *mudla*, njegove prednosti, posebno kada se radi o takozvanom hibridnom učenju (kombinovanju različitih okruženja u kojima se odvija učenje) i multimedijalnosti, a ukazuje i na komponente koje *mudl* obuhvata, na primer testiranje, domaći zadaci, ocenjivanje. Autorka na kraju zaključuje da se na ovaj način znatno unapređuje nastava engleskog jezika kao jezika struke.

Poslednji, šesti članak „Neke pretpostavke za uvođenje interneta u nastavu književnosti: resursi i diskursi” (strane 85-96) autorke Vladislave Gordić-Petković povezuje savremena

elektronska sredstva i nastavu književnosti, odnosno čitanje i tumačenje književnih tekstova. Autorka detaljno i znalački prikazuje vezu između interneta i konkretnih književnih dela komentarišući promene u načinu čitanja i pisanja književnog teksta, te naglašavajući da internet postaje i metod, odnosno oruđe u nastavi književnosti. Na kraju članka prikazuju se osnovni pojmovi poetike elektronske književnosti kao što su avant-pop, matriks i drugi.

Tematski zbornik radova *Virtuelna interakcija i kolaboracija u nastavi engleskog jezika i književnosti* predstavlja izuzetno aktuelan i koristan tekst, u kojem autorke vrlo stručno i informativno obrađuju ključne teme povezane sa upotrebom sredstava koje nudi internet u nastavi engleskog jezika i književnosti, kako na matičnim, tako i na nematičnim grupama. Šest tekstova koje zbornik sadrži pružaju uvid u bitne pojmove, termine i postupke, te predstavljaju dobar (pa čak i neophodan) izvor informacija za sve koji se danas bave nastavom engleskog jezika i književnosti. Obradene teme, pojmovi i termini su znalački odabrani i jasno prikazani, a uvek ilustrovani i samim konkretnim stranicama sa interneta o kojima se raspravlja. Imajući u vidu aktuelnost i korisnost ovakvog tematskog zbornika, njegovu informativnost i stručnost, može se konstatovati da on predstavlja potreban priručnik koji ima kako svoju praktičnu, tako i teorijsku vrednost.

LITERATURA:

Gordić-Petković V., *Virtuelna književnost*, Beograd 2004.

Radić-Bojanić B., *Virtuelna interakcija i kolaboracija u nastavi engleskog jezika i književnosti*, Novi Sad 2012.

Zajednički evropski okvir za žive jezike, Podgorica 2003.

Predrag Novakov

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy –
Department of *English Studies*, Novi Sad

COLLECTION OF PAPERS: VIRTUAL INTERACTION AND COLLABORATION IN THE ENGLISH LANGUAGE AND LITERATURE TEACHING

Abstract

The collection of papers “Virtual Interaction and Collaboration in the English Language and Literature Teaching” (edited by Biljana Radić-Bojanić) includes six relevant papers which discuss very current and significant topics related to the possibilities of using Internet sources in teaching. After the Preface by the editor, the first paper by Jagoda Topalov and Viktorija Krombholz - “Virtual collaboration in foreign language teaching - TeachingEnglish.org.uk and Skype in the

classroom” presents the possibilities of virtual collaboration between teachers. The second paper, “Virtual collaboration among students” by Biljana Radić-Bojanić focuses on the collaboration between students within the platform Writeboard; in the third article “Blog as a modern notice board in English language teaching” Vesna Lazović explores how blogs can enhance teaching and learning of English. In the next paper – “Cyberclassroom - teaching the English language in a virtual space”, Jasmina Đorđević points to the possibilities of teaching in a virtual world offered by advanced technology. Nadežda Silaški explores moodle as a means for learning English for specific purposes (“Moodle as a platform for learning English for specific purposes”), while Vladislava Gordić-Petković in her paper “Internet as a research tool in teaching literature: resources and discourses” discusses changes brought by digital technologies into the field of reading. These papers successfully cover new approaches to teaching English Language and Literature, presenting advantages of these approaches and offering suggestions how to improve the teaching process. They are highly informative and should become a recommended reading-package both for teachers and students.

Key words: *English, internet, literature, teaching, virtual interaction*

